YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
21 päivänä maaliskuuta 1996 *

Asiassa C-39/95,

jonka Tribunal de police de La Rochelle (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, jossa vastaajana on

Pierre Goupil,

ennakkoratkaisun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 (EYVL L 370, s. 1) 4 artiklan 6 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Goupil, edustajinaan asianajajat Paul Mauriac ja Alexandre Carnelutti, Pariisi,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Edwige Belliard ja samalla osastolla toimiva erityistehtävään määrätty Anne de Bourgoing,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Lindsey Nicoll, Treasury Solicitor's Department,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Götz zur Hausen,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Goupilin, edustajinaan asianajajat Paul Mauriac ja Alexandre Carnelutti, Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisulkoasiainsihteeri Romain Nadal, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehenään barrister Nicholas Green ja Euroopan yhteisöjen komission, asiamiehenään Götz zur Hausen, esittämät suulliset huomautukset 30.11.1995 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.1.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de police de La Rochelle on 31.1.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 17.2.1995, esittänyt EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisukysymyksen tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 (EYVL L 370, s. 1, jäljempänä asetus) 4 artiklan 6 kohdan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty Goupilia vastaan vireille pannussa rikosoikeudenkäynnissä, jossa häntä syytetään neljästi toistuneesta kuljettajien työaikalainsäädännön rikkomisesta.

3 Asetuksen IV ja V jaksossa säädetään ajo- ja lepoajoista. Asetuksen 4 artiklassa säädetään kuitenkin seuraavaa:

"Tätä asetusta ei sovelleta liikenteeseen, jossa käytetään:

— —

6) tulvantorjuntaan, viemäri-, vesi-, kaasu- ja sähkölaitoksen toimintaan, maanteiden kunnossapitoon ja valvontaan, jätteiden keruuseen ja kuljetukseen,

lennätin- ja puhelinpalveluihin, postin kuljetukseen, radio- ja televisiolähetyksiin tai radio- ja televisiolähettimien tai -vastaanottimien paikantamiseen tarkoitettuja ajoneuvoja;

— —"

4 Goupil on toimitusjohtajana yhtiössä, jonka toimialaan kuuluu siivous, puhtaanapito ja jätteiden käsittely. Yhtiön ajoneuvot keräävät jätteitä yrityksistä ja kuljettavat ne kaatopaikalle tai polttolaitokseen. Tarkastuksen yhteydessä poliisi totesi yrityksen yhden kuljettajan ylittäneen neljästi yhtäjaksoista ajoa koskevan lainmukaisen enimmäisajan. Goupil haastettiin oikeuteen asetuksen rikkomisesta sekä 17.10.1986 annetun Ranskan asetuksen nro 1130 rikkomisesta.

5 Kansallisen tuomioistuimen suullisessa käsittelyssä Goupil totesi, että asetuksen 4 artiklan 6 kohdan perusteella hän ei ollut velvollinen asentamaan yrityksensä ajoneuvoihin valvontalaitteita, joten ajoajan ylittäminen ei voi merkitä mainittujen säännösten rikkomista.

6 Tribunal de police de La Rochelle päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Suljetaanko asetuksen (ETY) N:o 3820/85 4 artiklalla asetuksen (ETY) N:o 3821/85 soveltamisalan ulkopuolelle jätteiden keruuseen ja käsittelyyn tarkoitetut yksityisten yhtiöiden ajoneuvot, jotka kuljettavat jätekuormia tai teollisuusjätteitä, ja onko näin myös, kun on kyse kuljetuksista pitkien välimatkojen päähän?"

7 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyytää lähinnä määritelmää asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa mainitusta käsitteestä "jätteiden keruuseen tarkoitetut ajoneuvot".

8 Aluksi on muistutettava, että asetuksen 4 artiklassa luetellaan tiettyjä kuljetustyyppejä, jotka eivät kuulu sen soveltamisalaan. Koska 4 artikla on siis poikkeus pääsäännöstä, sillä ei voida tulkita olevan laajempia vaikutuksia kuin mikä on välttämätöntä niiden etujen suojaamiseksi, jotka sillä pyritään takaamaan. Lisäksi siinä säädettyjen poikkeusten soveltamisala on määriteltävä asetuksen tarkoitus huomioon ottaen (ks. asia C-116/91, British Gas, tuomio 25.6.1992, Kok. 1992, s. I-4071, 12 kohta).

9 Niiden etujen osalta, joiden suojelu asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa pyritään takaamaan, on todettava, että tässä säännöksessä säädetyt poikkeukset perustuvat niiden palvelujen luonteeseen, joiden suorittamiseen ajoneuvoja käytetään. Tältä osin asetuksen 4 artiklan 6 kohdan luettelosta ilmenee, että kaikki tässä säännöksessä tarkoitetut palvelut ovat yleishyödyllisiä (em. asia British Gas, tuomion 13 kohta).

10 Asetuksen tavoitteena on sen johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan yhdenmukaistaa kilpailuolosuhteet sekä parantaa työoloja ja liikenneturvallisuutta.

11 Nämä tavoitteet ja erityisesti liikenneturvallisuuden parantamista koskeva tavoite huomioon ottaen käsitteen "jätteiden keruu" on tulkittava tarkoittavan ainoastaan jätteiden keruuta paikasta, johon ne on jätetty. Tätä varten käytetyt ajoneuvot liikkuvat rajoitetulla alueella ja liikkuminen on kestoltaan lyhytaikaista, joten kuljetus on keruuseen nähden toissijasta. Poikkeus ei koske jätteiden kuljetusta, joka ei vastaa näitä tunnusmerkkejä. Kansallisen tuomioistuimen asiana on kussakin siinä vireillä olevassa yksittäistapauksessa harkita, onko kysymys tällaisesta kuljetuksesta.

12 Lisäksi kun otetaan huomioon, että 4 artiklan 6 kohdassa mainitut palvelut ovat yleishyödyllisiä, jätteet, joihin kyseinen toiminta voi kohdistua, on määriteltävä siten, että ne kattavat sekä kotitalousjätteet että kaupalliset jätteet ja myös erikoisjätteet, jos niiden keruu on yleisen edun mukaista. Tällainen tulkinta sopii yhteen myös kilpailuolosuhteiden yhdenmukaistamista koskevan tavoitteen kanssa, mutta se ei kuitenkaan estä tietyntyyppisiä jätteitä koskevien erityisten säännösten soveltamista kuten eläinjätteiden kuljetusta koskevaa asetuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohtaa.

13 Näin rajattuna asetuksen 4 artiklan 6 kohta koskee myös ajoneuvojen liikkumista tyhjinä sekä niiden matkoja kuljetuksien valmistelun yhteydessä.

14 Lopuksi kyseisten ajoneuvojen kuuluminen poikkeuksen soveltamisalaan ei välttämättä edellytä sitä, että ne olisivat välittömästi viranomaisten käytössä. Asetuksen N:o 3820/85 tarkoituksena on lieventää tieliikenteen sosiaalilainsäädännön tiettyjen säännösten yhdenmukaistamisesta 25 päivänä maaliskuuta 1969 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 543/69 (EYVL L 77, s. 49). Toisin kuin asetuksen N:o 543/69 4 artiklan 4 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (ETY) N:o 543/69 muuttamisesta 12 päivänä joulukuuta 1977 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2827/77, asetuksen N:o 3820/85 4 artiklan 6 kohdassa, jolla asetuksen N:o 543/69 (EYVL L 334, s. 1) 4 artiklan 4 kohta on korvattu, ei enää mainita "ajoneuvoja, joita muut viranomaiset käyttävät yleishyödyllisiin palveluihin". Tästä sanamuodon muutoksesta seuraa, että poikkeus voi koskea sekä viranomaisia että yksityisiä yrityksiä, jotka huolehtivat viranomaisten valvonnassa yleishyödyllisistä palveluista.

15 Kysymykseen on siten vastattava, että asetuksen 4 artiklan 6 kohdassa mainitun käsitteen "jätteiden keruuseen tarkoitetut ajoneuvot" on tulkittava tarkoittavan ajoneuvoja, joita käytetään kaikenlaisten sellaisten jätteiden, joista ei ole erikseen säädetty, keruuseen ja kuljetukseen läheiseen paikkaan, kun tämä tapahtuu yleishyödyllisenä palveluna, jonka suorittavat joko viranomaiset itse tai yksityiset yritykset viranomaisten valvonnassa.

Oikeudenkäyntikulut

16 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Tribunal de police de La Rochellen 31.1.1995 tekemällä päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 4 artiklan 6 kohdassa mainitun käsitteen "jätteiden keruuseen tarkoitetut ajoneuvot" on tulkittava tarkoittavan ajoneuvoja, joita käytetään kaikenlaisten sellaisten jätteiden, joista ei ole erikseen säädetty, keruuseen ja kuljetukseen lähellä sijaitsevaan paikkaan, kun tämä tapahtuu yleishyödyllisenä palveluna, jonka suorittavat joko viranomaiset itse tai yksityiset yritykset viranomaisten valvonnassa.

Edward Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä maaliskuuta 1996.

R. Grass D. A. O. Edward

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja